

Milli Şef

Adapazarı ve Arifiyede tetkiklerde bulunduktan sonra Ankaraya döndü

Ankara, 11 (a. a.) — Cumhuriyet simiz Millî Şef İsmet İnönü bu akşam saat 22 de Ankaraya dönmüşler ve gıda Büyük Millet Meclisi reisi Abdülhalik Renda, Başvekil Şükrü Saraçoğlu, Ankara'da bulunan vekiller, Cumhuriyet Halk Partisi umumî idare heyeti azaları, mebuslar, Ankara valisi ve emniyet müdürü, Ankara merkez komutanı ve diğer askerî ve mülki erkân tarafından karşılanmışlardır.

Sahibi ve Umum Negriyat Müdürü
hakki tarik us
Basıldığı yer:
YAKIT MATBAASI
Ankara caddesi YAKIT Yurdu

12

EYLÜL 1942
CUMARTESİ

Numara: 1089 Sene: 4
Tel: 23872 Posta kutusu: 214

Bu Akşam

Amerikada alınan
Bazı yeni tedbirler

Yazan: **SADRI ERTEM**

LIBERAL demokrasiler harp ederken harbin idaresi kadar münim olan bir noktayı, sosyal meseleleri hesaba katmak mecburiyetindedir. Liberal memleketlerin tarhi oluğu hiç olmazsa 18 inç asırdanberi liberal nizam prensiplerini tatbik ederek mümkün olduğu kadar devlet müdahalesine imkân bırakmamak esastır. Amerika'da, İngiltere'de, Almanya'da olsun büyük harp sonrasında liberal nizamda bir hayli değişmeler yapılmak mecburiyetinde kalmış iseler, sosyalistlere gene liberal ferdîyetçi prensiplerin tatbikatına göre inkışaf etmiştir.

Böyle bir vaziyet içinde, bilhassa harbe girmek ve harbi tuncyeğin bütün millî kuvvetlerin mücadelesinde bulunmak mecburiyetinde kalmış iseler, ferdî kendi menfaatini en iyi şekilde idrâk ettikleri kanaatini yerine bir başka düstüncüyü, bir başka fikri getirmek ve tatbikatını ona göre başarmak mecburiyetindedir. Ferdî kendi menfaatini en iyi idrâk etmesi, sistem serbest rekabet, ferdîler arasında mücadeleyi kuvvetlendirir. Ve nihayet bu mücadele Darwinin yaşamaya lıya katlı olanın galebesi ile nihayet bu tür, Halbuki muharebe eden bir cemiyette vaziyet böyle değildir.

Artık bahis mevzuu olan menfaat ferdî değil milletin menfaatıdır. Harbin devamını temin edecek her vasıtayı bulmak, ondan istifade etmek büyük menfaatli temin etmektir. Binaenaleyh artık harp eden bir cemiyette devlet yalnız cepheyi, yalnız harp malzemesini değil, aklı ile zekâsı ile, psikolojik kuvvetiyle, cesaretiyle, ilmi ile, ihtisası ile harp eden cephe ile birli ve birli insanlarını hesaba katmak mecburiyetindedir.

Bunların hayatı seviyeleri bunların menevvi durumları ile alakalı olan milletin içtihadı bünyesini korumak mecburiyetindedir. Zaruri ihtiyatları tatbik etmek artık devletin vazifeleri arasında yer almıştır.

Çağret politikası artık ekonomik meselelerin tatbikatına göre değil, devlet siyasetinin yani harp gayesine göre olmalıdır. Dahili istihlak ve istihlal âdeti bir bütçe nizamına tabi olmalıdır. Masraf ve gelir devlet için nasil malum bir vaziyet ise milletin iktisadi hayatı da böyle bir nizam hâlini alacaktır.

Daha önceleri de liberal demokrasiler harp halinde girdikleri zaman liberal nizam olduğu gibi muhafaza edemezler. Kısım devletlerin iktisadi meselelerine müdahalesini zaruri görürlerdi. Eski harplerde harbin tek nık şartları, muharebe başlamasından önce kolonilerde bulunması, ana vatan da harbin ekonomik tesirini belli etmezdi.

Halbuki bu harpte teknik bakımdan mesafe kalmadı, gibi bir şey. Uzak ve cephe gerisi (atır) âdeti ortada kalmış. Vatandaşların bu şartlar için de bulundukları bir harpte liberal ekonomik nizamı ayakta kalamaz.

Adapazarı, 11 (a. a.) — Reisi cümhur İnönü, dün gece saat 24 de hususî trenleriyle buraya gelmişlerdir. Geceyi trenlerinde geçiren Millî Şef sabah saat 8 de yanlarından Maarif vekili olduğu halde trenle rinden inerek kendilerini karşılamaya gelmiş olan vali, kaymakam, komutanlar ile Parti, belediye ve Halkevi reisleri, vilâyet ve kazım memurlarına il tiftalâda bulunmuşlar ve kendileri ile görüşmüşlerdir.

Reisicümhur İnönü bundan sonra is tasyonun dışını dolduran Adapazarı halkının içten tezahürat ve alkışları arasında otomobillerine binerek demir ve tahta fabrikasına gitmişlerdir.

Millî Şef fabrikayı ve yapılan işleri en ufak teferrüatına kadar tetkik buyurarak fabrika mühendisinden izahat aldılar.

Bir buçuk saat süren bu tetkik işlerinden sonra fabrikanın apartmanının da bir müddet istirahat buyuran Millî Şef bu fabrikanın ziraat alâtı yapabilmehususunda ve şimdi yapılan arabaya ve sair işinden başka ne gibi işleri yapabileceği hakkında âlâkâdârlara sual ter tevcih etmişler ve aldıkları cevaplardan memnuniyet göstermişlerdir.

Reisicümhur İnönü sokakları dolduran halkın coşkun alkışları arasında fabrikadan ayrılarak Halkevine şeref vermişler ve müteakiben şehir içinde bir gezinti yapmışlardır.

Geçtikleri yerde en içten bağıllık ve saygı tezahürleriyle karşılanmış olan Millî Şef saat 11 de Arifiyeye gitmek üzere buradan ayrılmışlardır.

ARIFIYEDE

Arifiye, 11 (a. a.) — Reisicümhur İnönü bugün buraya gelerek köy ensitüsünü şereflendirmişler ve havanın yağışlı olmasına rağmen talebinin bir zaı yapmaktâ oldukları enstitü pavyonlarının inşaatını yerinde tetkik buyurarak yapıtları işleri hakkında talebelere sualler sormuşlar ve ilifatta bulunmuşlardır.

BULGAR TİCARET HEYETİ ŞEHİRİMİZDE TEMASLARA BAŞLADI

Memleketimizle Bulgaristan arasında ticari anlaşmalar yapmak üzere Sofyadan şehrimize gelen heyet âlâkâdârlarla temaslara başlamıştır. Heyet aynı zamanda vilâyetle de temaslara başlamıştır.

Alman iktisat Nazırı Macaristandaki görüşmelerini bitirdi

iki devlet istihsal maddelerini geniş mikyasta mübadele edecekler

Berlin, 12 (A.A.) — D.N.B. bildiriyor:

Alman iktisat nazırı Dr. Funkun Macaristanı ziyareti perşembe gününe ermiştir. Dr. Funk, Macaristanda bulunduğu esnada kralı nazırı ant. ral Horti tarafından kabul edilmiş ve yanı zamanda başvekil Kallav, maliye nazırı Remnyi Schneher, iktisat ve sanayi nazırı Varga, mil bankası umum müdürü Bananyal ve Macar iktisadi zımmamdarları ve diğer zevatla uzun görüşmelerde bulunmuş ve fikirler teatji etmiştir. Bu fikir teatilleri sonunda su cihet mübaheset

isadi meselelere müdahalesini zaruri görürlerdi. Eski harplerde harbin tek nık şartları, muharebe başlamasından önce kolonilerde bulunması, ana vatan da harbin ekonomik tesirini belli etmezdi.

Halbuki bu harpte teknik bakımdan mesafe kalmadı, gibi bir şey. Uzak ve cephe gerisi (atır) âdeti ortada kalmış. Vatandaşların bu şartlar için de bulundukları bir harpte liberal ekonomik nizamı ayakta kalamaz.

Şark cephesinde son durum Tuapse istikametine çekilmiş Rus kuvvetleri tamamiyle dağıtıldı

Terek üzerinde şiddetli muharebeler devam ediyor

Moskova, 12 (A.A.) — Sabah tebliğinde Sovyet kitalarının gece Stalingrad'ın batısıyla cenup batısında, Mozdok bölgesinde, Volkof cephesinde ve Jiniavina çevresinde düşmanla çarpışmış oldukları bildirilmektedir.

Diğer cephelerde mühim bir değişiklik yoktur.

Moskova, 12 (A.A.) — Sovyet ögei tebliği:

11 Eylül gecesi kitalarımız Stalingrad'ın batısıyla cenup batısında, Mozdok çevresinde, Volkof ve Leningrad bölgesinde düşmanla çarpışmışlardır.

Diğer cephelerde mühim değişiklik yoktur.

Berlin, 12 (A.A.) — D.N.B. ajansı, sının askerî kaynaklardan öğrendiğine göre, Alman savaşı, pike, tahrip

Londra Halkevinde yapılacak merasim

Londra, 12 (A.A.) — Halkevinin başkanı olan Türkiye büyük elçisi, Türk gazetecilerini sabı günü halkevinde kabul edecektir. Kabul resminde İngiliz nazırları, Londra'nın büyük gazetelerle iştimal, edebî ve felsefî meselelerde üstad olan bir takım zevat hazır bulunacaklardır. Türk gazetecilerine halkevinin hakikaten dükkan olan faaliyetinde bulunduğuna mat, mat verilecektir. O gün halkevi, İngiliz müesseseleri ile müzeler tarafından emaneten verilmiş olan Türkîde alı kıymetli eşya ile tezyin edilecek tır. Sergi, şimdiden tertip edilmiş bulunmaktadır. Bu eşya arasında es, Türk halıları, tablolar, sanat eserleri, çanak ve çömlekler, mensucat ve Türkiye de maahirin ve sporun terakki rini gösteren grafikler bulunacaktır. Kız ve erkek İngiliz talebeleri, bu güzel ve harikulade eşyayı seyretmek için halkevinin ziyaret etmektedirler. Eşya meydanında Karabük fabrikalarının büyük bir maketi de vardır.

İngilizlere Türk kadimlerini tayıyare, çilikte, doktorlukta, profesörlükte ve avukatlık mesleğinde ne suretle ilerletmekte olduklarını gösteren filmler irae olunacaktır.

Hiç şüphesiz Türk gazetecileri halkevine giden birçok Türk talebenin İngiliz lisanındaki vukuslarını mükemmelleştirmek için oldukları gerekleri gibi bir çok İngilizlerin de türkçeyi öğrenmekte olduklarını hayretle müşahade edeceklerdir.

Madagaskarda işgal edilen limanlar

Vişi, 12 (A.A.) — Salâhiyetli kaynaklardan öğrenildiğine göre, İngiliz kuvvetleri dün Madagaskarda Nosibe ve Marandava liman şehirlerini işgal etmişlerdir. 10 Eylülde Madagaskardan alınan haberler İngilizlerin Kamare limanına varmış olduklarını ve akşam güneş batarken Moevatanana civarına yaklaşmış bulunduklarını bildirmektedir.

Londra, 12 (A.A.) — Madagaskarı çıkartan İngiliz kuvvetleri kumandanı general Bjktir. Bu zat Habeş muharebelerinde temayüz etmiştir. Madagaskardaki Fransız askerinin miktarı biliniyorsa da 10 bin kadar olacaktır. Askerden mürekkep olduğu tahmin ediliyor. Subay ve erbaşları Fransızdır.

* Sahuma doğru mühim boğazlar işgal edildi
* Ruslar Novorosiski tahliye ettiler
* Almanlar sekiz günde 3500 metre yer kazandılar
* Fon Bok ilerliyor

ve bomba uçakları esas hücumlarını Stalingradın şimalinde bulunan Alman ordusu teşkîlleri geriletmeğe teğebbüs eden bölgelik kuvvetleri üzerine tevcih etmiştir. Hedefler üzerine düşen bombalar, düşmana insanca ve malzemece büyük kayıplar vermiştir. Av uçakları savaşı uçaklarına bu hücumlarda refakat etmiş 49 Sov-

yet uçağını düşürmüştür. Ayrıca 10 uçak da uçaqsavar tarafından düşürülmüştür.

Stokholm, 12 (A.A.) — Bugün Stalingraddaki vaziyeti belirten yeni ve belki de kati ilki unsur vardır.

Evvelâ, fon Bok kitalarının Krancarnık çevresine Volgaya varmaları üzerine şehrin etrafındaki çemberler tamamen kapanması,

Sanien şehrin batı kesimine yeni Alman ihtiyat kuvvetlerinin gelmesi.

Almanların Sovyet hatlarını Volgaya kadar hangi noktada yarım oldukları tasrih edilmemektedir. Yalnız bu noktanın şehre pek az mesafed- olduğu söyleniyor.

Alman mahafili Stalingradın sınırlarını yaşamakta olduğunu söylemekte, Sovyetler de Volga eyaleti merkezinin sarılması hareketinin dazı olduğu yeni safhanın ehemmiyetini kabul ve teslim etmektedirler.

(Arkası: Sayfa 2, Sütun 4 de)

Büyük kuvvetlerle müharre etmekte olan Alman kumandanı Fon Bok

Günün Manası

Stalingradın mukavemeti ve ehemmiyeti

Yazan: **BİR MUHARRİR**

Bu şehir üç haftadanberi muhasara altında. On gündün, beri şimal ve cenup batı medenî hatlarında gedikler açıldığı halde Stalingrad, alevler içinde, korkunç Alman saldırısına dayanıyor.

Bu mukavemetin sebepleri pek çoktur.

Evvelâ şehrin hem aralı hem coğrafya, hem sevkuley, hem de harp ekonomisi bakımından hiçbir Rus şehriyle mukayese edilemeyecek kadar büyük ehemmiyeti. Bolşeviklerin mensuklere karşı askerî zaferini temin ettiği için Stalingrad adı alan Stalingrad, Rus ihtilâlinin kâbesidir. Volga'yı geniş kollarla Hazere bağladığı için Kafkasyadan ve Türkistandan yukarı Rusya'ya yapılan bütün sevidiyar tevci merkezidir. Herhangî bir istilâdan masun tefakkü edildiği ve düşman oraları yaklaşacağı batırdan geçmediği için en büyük tank, mühimmat ve birçok silâh fabrikaları bu şehirde bulunuyor. Tank fabrikaları sadece 50 bin tank yapılmaktadır. Sevkuley bakımından da Rostof nazı Kafkasyada müdafada bulunan Kızıldunun sağ kanadını desteklemişse, Stalingrad da sol kanadı içeren büyük dayanaştır. Bilhassa Rostof

Mısır cephesinde Şiddetli topçu muharebeleri

Roma, 12 (A.A.) — İtalyan orduları umum karargâhının 838 numaralı tebliği:

Mısır cephesinde şiddetli topçu faaliyetleri kaydedilmektedir. Eylül ayının ilk on günü zarfında düşman, bu cephede 170 tank ve zırhlı otomobil kaybetmiştir.

Av uçaklarımız, adet bakımından kendilerinden üstün olan düşman teğkileri ile harbe girerek düşmana dört av uçağını düşürmüştür. İkinci uçak da hava savaşılarında Alman uçakları tarafından düşürülmüş ve üç tane de Nil deltasında kâin bir İngiliz uçak alanına karşı yapılan bir akın esnasında tahrip olunmuştur.

Tobrukun uçak savar bataryaları, müstahkem mevkin dolaylarında bir düşman tayyaresine yapmış olduğu isabetli bir endahlta bu uçağı alevler içinde düşürmüştür. Bir uçağımız dönmemiştir.

Akdenizde bahriye koluğam Anriko Bucinin kumandasındaki Orsa törpü, dosu, diğer bir İngiliz denizaltısı daha batırmıştır.

Kahire, 12 (A.A.) — Ortasarkıtağ İngiliz kuvvetlerinin cumartesi günü, terek tebliği:

Keşif kuvvetlerimizin faaliyetleri 10-11 Eylül gecesinde de devam etmiştir. Şimal kesiminde düşman devriyeleri rine tesadüf ve bunlara hücum edilmiştir. Dün bataryalarımız cenup kesiminde düşman mevzilerini bombardıman etmişlerdir. Dün düşmanın harp sahası üzerindeki faaliyetleri biraz artmıştır. Şukalar ve av uçakları ile yapılan savaşlarda av uçaklarımız en az iki düşman uçağı düşürmüştür. Birçok uçak da hasara uğratılmıştır.

Çift tedrisat için

Yeni binalar hazırlanıyor

Maarif Vekillığı vilâyetlerin orta tedrisat durumunu etrafında verilen raporları incelemeye başlamıştır. Şehirimizin okul ve tucbe ihtiyacını temin etmek üzere gereken tedbirler alınmıştır. Şube açılmaya elverişli olmayan binalarda biri öğleden evvel, diğri de öğleden sonra olmak üzere çift tedrisat usulü tatbik edilecektir.

Hangi okulların çift tedrisat yapacağı bir teğrinjevvelden sonra belli olacaktır. Aynı usul ilk tedrisat müesseselerine de tatbik edilecektir.

Mahkeme Salonlarında

Aşk uğrunda hırsız

Param olmadı mı, kız benimle geliyordu. Fakat param olduğu zamanlarda da yanımdan ayrılmıyordu.

18-19 yaşındaydı, ama, tam 12 yenden hırsızlık yapmak suçundan mahkumundu.

Uzun boylu, gülbüz vücutlu, parlak siyah saçlı, yuvak suratlı bir delikanlıydı. Kendisiyle beraber 11 kişi de kaldığı malları satın almaktan suçlu, 3 kişi de davacıydı.

Bunların bir çoğu Bitpazarında eskiydi, Çocuk kaldığı şeyleri bunlara götürmüştü, yok pahasına satmıştı. Mesela yepyeni güzel bir ayakkabıyı 4 liraya, tiftik bir paltıyı 8 liraya.

beş gömlek üç kiravatı, 2 liraya, bir kadın mantosunu 9 liraya vermiş, velhasıl kaldığı mallardan en kıymetlisini bile 10 liraya satmamıştı.

Zakir, bilhassa, Sultanahmet, Tübbe, Aksaray, Fatih semtleri halkına yaka siltirmişti.

Gece el etmek çekildikten sonra gündüzden gözüne kestirdiği ev balkon pencere, kapı, duvardan sılamak suretiyle girmiş, eline ne geçerse, para, eşya, elbise sırtlamış kaçırmıştı.

Temiz kuyafetli ve biraz da tahsil görmüş olduğu konuşmasından anlaşıyordu.

Hâkimin suali üzerine toparlandı ve hiç bir şey saklamadığını bütün marifetlerini birer birer sayıp döktü:

- Tahkikat evrakında, diyor, ne kadar hırsızlık yazılı ise hepsi benim işimdir.

Çaldım ve götürüp şu yanımda esikilere sattım.

- Hırsızlık, olduğunu biliyorlar mıydı?

- Hayır, fakat şüphelenmeleri lâzımdı.

- Ne gibi?

- Zira mütemadiyen götürüp satıyordum. Nereden bulduğumu soruyorlardı bile.

- Pek niçin bu işleri yaptın ha?

- Söylesene.

- Şey, parasız kaldım.

- Parasız kalmışa çalışmak mı lâzım?

- Sonra bir kızla konuşuyordum. Parasız olduğum zamanlar benimle geliyordu. Fakat param oldu mu, hep benimle beraberdi.

- Daha bu yaşta böyle haltaş karıştırırsan elbette sonunda deliye girersin.

- Hepsini, kaç kıyafet eşya satm?

- Tahminen 425 liralık.

- Ne yaptın paraları?

- Hepsini bu kızla yedim.

- Kız senin bunları çaldığını biliyor muydu?

- Hayır kendisine evden aldığım alemin zengin olduğunu söylüyordum.

- Evdekiler sendeki bu para boluğuna şaşıyorlar mıydı?

- Onlara işe girdiğimi, çok para kazandığımı, artık mektebe gitmiyeceğimi söylemiştim. Buna seviniyorlardı.

- Bak annen, babanı da ne derin sukutu hayalleri uğratmışın.

- Delikanlı müteessir olmuş, gözleri sulanmıştı. Önüne bakıyor ve cevap vermiyordu.

- Bundan sonra esikiler birer birer sorguya çekildi. Hepsinde hırsızlık tanrımadıklarını, kendisinden eşyaları sıkmıya düşen herkes gibi şüphelenmediklerini söylediler.

Bir tanesi:

- Ben dedim, Hiçbir şey satın almadım.

- Nasıl olur? İki çift ayakkabı ile bir elbise almışsın?

- Hayır, efendim, ben böyle şeyler almadım. Şüphelendiğim kimseden mal almadım.

- Ayol, size İstanbulu satsalar, hırsızınız, Doğru söyle.

- Eskice gene inkâr etti.

- Neticede muhakeme hafifler için başka bir güne bırakıldı.

ADLİYE MUHABİRİ

Almanlar 24 saatte 16 gemi batırdılar

Vişi, 12 (A.A.) — Berlinden bildirildiğine göre, Almanlar son 24 saat içinde 16 müttefik gemisi batırmışlardır.

Gemi inşaatında sırat rekoru

Vaşington, 12 (A.A.) — Bahriye encümeni reisi Kont amiral Vikeri, şu beyanatta bulunmuştur:

Birleşik milletler için Amerikada yapılmakta olan ticaret gemilerinin inşaatındaki sür'atın deniz inşaatı tarihinde, müşî görülmemiştir. Geçen ay bu gemilerin inşasında müttehassıs olan iki Amerikan tezgâhı, 10 bin tonluk 56 gemi inşa etmiştir. Bu gemilerin her biri teknesinin tezgâha konulması tarihiyle servise girmesi tarihine kadar geçen 83 gün zarfında inşa edilmiştir.

Düsseldorf 50 inci akın

100 bin yangın bombası atıldı, yangınlar 150 kilometreden görüldü

Londra, 12 (A.A.) — Düsseldorf karşı yapılan hava akını mehtapaz bir gecede cereyan etmiştir. Dört mottör bombası taşıyarak topyekün 100 bin yangın bombası atılmışlardır. Pilotlar yangınları 150 kilometreden gördüklerini söylemişlerdir. Bu akın Düsseldorf karşı yapılan hava akınlarının 50 incisini teşkil etmektedir. İngiliz hava nezaretinden bildirildiğine göre 31 İngiliz uçağı kayıptır.

Pilotlar yangınları 150 kilometreden gördüklerini söylemişlerdir. Bu akın Düsseldorf karşı yapılan hava akınlarının 50 incisini teşkil etmektedir. İngiliz hava nezaretinden bildirildiğine göre 31 İngiliz uçağı kayıptır.

Bir Japon muhribi vakıdı

Londra, 12 (A.A.) — Mak Artürün umumî karargâhından bildiriliyor: Japonlar Yeni Gine'de Owen Stanley geçiş dolaylarında durdurulmuşlardır. Müttefikler takviye kazaat almışlardır.

Yeni Ginenin cenup doğusunda uçaklarımız iki Japon muhribine taarruz etmişler ve bunlardan birini yanar bir halde bırakmışlardır.

Holanda açıklarında denizde bir çarpışma

Londra, 12 (A.A.) — Bahriye nezaretinin tebliğine göre üç devriye gemimiz, dün sabah erken Holanda sahili açıklarında kuvvetli himaye edilen bir düşman sarniç gemisini ve büyük bir tayyare defli gemisini batırmışlar, altı düşman hücumbotunu da hasara uğratmışlardır. Biz bir gambot kaybettik. Bir miktar zayıfata da uğradık.

Zeytinyağı ve sabun

Konulan bütün fiyatlar kaldırıldı

Ankara 11 (A.A.) — Ticaret vekâletinden tebliğ edilmiştir: Zeytinyağı ve sabuna vekâletçe tesbit edilen esas fiyatlarla bu fiyatların istisnaden tesbit edilmiş olan mahallî esami satış fiyatları 12 Eylül 1942 tarihinden itibaren kaldırılmıştır.

NE VAR YOK

Çinin, Japonların eline düşen mukaddes şehri

Japonlar, beş günlük şiddetli bir muharebeden sonra, Çin'in pek mühim bir mevki olan Uen-Çeu şehrinde ele geçirdi. Uen - Çeu, Ta-Ki nehrinin denize döküldüğü berzahta, sarkı Çinin yeni tesisatlı bir limanıdır. Şehir, geçmiş bir medeniyetin göz kamaştırıcı harabelerini ihtiva ettiği gibi pek müstahkem bir kale idi. Her cihetten ehemmiyet arzeden Uen - Çeu Çinlilerce, mukaddes bir yerdi. Çinliler, burasını, "Hâbi Şandü, imparatorluğunun merkezi sayıyorlardı.

Uen - Çeu'nun bir de, afyonkeşlik şöhreti vardır. Şehir halkının, afyona, ezeli bir düşkünlüğü vardır. Halkın yüzleri, sapsarıdır. Afyon ihtilâfı, bu şehri mazide güllük, feci hâdiselere sahne etmiştir.

Şehirde, afyon ticareti o kadar ilerlemişti ki, buda mabedlerine bile girmişti. Eski valilerden biri, bu halin önüne geçmek için, mabedleri basmış, afyon kullanan budist papazlarını çarşıda, okka ile satmıştı.

Uen - Çeu'nun bir kısmı, hırsız, canî yatağıdır. Böyle olmakla beraber, şehrin diğer kısmı, "imparatorluğun en temiz yeri, sayılmaktadır.

Uen - Çeu, nasıl meşhur bir afyonkeşler beldesi ise, "gay şehri, makla da şöhratlıdır. Hatta, Japonlar harbi başlamadan evvel, buradan, Avrupaya, Çin çayları ihraç ediliyordu.

Hasat mevsimleri ve göz hastalıkları

Hasad mevsimi geldiği vakit, tarlalarda çalışanlara, buğday veya yulafı gözlerine değdirmemeleri için tenbili edilmektedir. Çünkü buğday veya yulaf gözün "karniye labakası" na temas ederse ve derhal tedavie başlanmazsa, körlüğe kadar neticeler verir. Bu yüzden derhal, bu hastalığa "hasat ulseri" ismi verilmiştir.

İktisat Vekili busabah geldi

İktisat vekili Şirri Day, bu saban Ankara'da şehrimize gelmiştir. Kendisine Etibank kömür işleri müdürü de refakat etmektedir. Vekil bugün, kömür tevzii işleri üzerinde meşgul olmaktadır.

Atatürk bulvarı inşaatına başlandı

Atatürk bulvarının Unkapanından Şehzadebağma kadar olan kısmının inşaatına başlanmıştır. Aynı 16 me: gününden itibaren bütün nakil vasıtalarının buradan geçmesi yasak edilecektir. Vesait, Vefa ve Küçükpazarı caddelerini takip ederek işliyeceklerdir.

Çivi ihtikârı

Tahtakalede Balkapan sokağında 20 numarada civcivlik yapan Mehmet, kilosunu 109 kuruştan satması lâzım. gelen civcivleri 170 kuruştan satarken yakalanmıştır.

Dükkanda 99 sandık çivi bulunmuş, bunlar müsadere olunarak suçlu mi' korunma mahkemesine verilmiştir.

Mareşal Peten tefişe çıktı

Vişi, 12 (A.A.) — Mareşal Peten dün saat 21.45 de Vişiden hareket etmiştir. Mareşal Peten doğu eyaletlerinde bulunan kuvvetleri tefiş edecektir. Refakatlerinde general Bridoux bulunmaktadır.

KARA ELMAS

24 İngilizceden çeviren: VEHIP TAYLAN

Brinel bulmalarını, memurlarına enrettikten sonra sorguya geçti. İlk defa mis Marsat ile Usak Rober isticav edildiler. Mis Marsat ilk hâdiseyi hayret verici bir kat'iyetle tekrarlardı, ve Kolsun keskin nazartına rağmen hiç istifini bozmadı.

Usak ise saat bir buçuka kadar odasında radyo dinlediğini, ve sonra da bir sigara içip yatmıştı söyledi. İlk bir şey duymadığını ve hiçbir şey görmediğini temin etti. Odası en üst katın sol cenanında bulunduguna göre sözlerine itimat edilebilir. (Bütün usakiardan yalnız Rober şatonun dahillinde yatıyordu.)

Sıra damat beye, mister Spreke gelmişti. Bu saat ikide birde alınma irdamlar halinde toplanan terleri iltiyor ve heyetli umumiyesine çok şaşıyor ve asabi bir hal gösteriyordu. Saat onbirde yatmıştı ve bütün gece hasas uyuduğunu iddia ediyordu. Ka-

GRİPİN

Nervajji, kırıklık ve bütün ajrılarınızı derhal keser
icabında üç kaşe alınabilir
Taktitlerinden sakınız

Sünnet Teleri

Fatih Nahiyesi Ç. E. K. 1. Heyetinden:

Bugün Çiftesaraylar bahçesindeki sünnet düğünümüz havalarmın m. hâlefetne binaen icra edilemeyecektir. Davetiyeler, yakında Çen.berlitasitimaında yapılacak müsamere için muteberdir. (9933)

Bay ve Bayanlara müjde

Bu tasarruf devrinde eskidi, boyası soldu, renginin modası geçti diye kıymetli

EL CANTALARINIZI

bir köseye atıp terk etmeyiniz. Atölyemiz istediğiniz renkte elbiselerleize uygun olarak eski CANTALARINIZI fenni suretle boyar ve yepyeni yapar. Ayrıca her türlü tamir ve zımarlama çanta yapar.

Tuvaletinizin rengine uyar en alâ sabit ırnak cilalarımızı ancak atölyemiz de temin edebiliriz. Karaköy Mühane caddesi Hasanpaşa han No. 2. 8

Parasız biçki dersleri

Maarif vekillliği Erkek terzilik okulunda gece dersleri bitirenlere resmî biçki diploması verilir. İzahat için Divanyolundaki okula müracaat.

Tel 22480 (9952)

Doğu cephesinde

(Baştafı 1 inç sayfada)

Bununla beraber vaziyet umumiye. ti itibarile, pek müphem olmakta be: devamdır.

Sovyet kuvvetleri, cenup batidan itibaren Volga boyunca uzanıp gitmek te olan işe ve ikmal yolunu kurtarmak için şiddetli yan karışık taarruzları yapmışlardır. Bu yol ile buna muvazi olan ve Ejderhandan gelen demiryolu, Almanların son baskınları neticesinde kesilmiştir. Şimdi Ruslara Stalingrada girebilmeleri için iki du. balı köprüden başka yol kalmamıştır.

Şimdi Stalingrad Alman yarım dairesi içinde kapalı kalmış olan kuvvetlerle müdafaası icabetmektedir ve bu kuvvetlerin ağır vazifesi ancak şimalden ve cenuptan kıskacım dışı kuvvetlerine yapılacak hücumlarla ta: fi edilebilir.

Alman mahafazı, müşterek merkezli olarak ilerlemekte bulunan fon Box kuvvetlerinin hergün arazi kazanmak ta olduklarını iddia etmektedirler. Ruslar da Almanların sekiz gündün beri üç bin beş yüz metre ilerlemiş olduklarını söylüyorlar. Fakat Berlin de denildiği gibi henüz Stalingrad şeri dahilinde sokak muharebelerinin başlamış olduğu iddia olunamaz.

Yalnız şehrin varoşlarında bazı kalabalık kasabalar, hücumla alınmış ve sokak sokak, ev av zapt edilmiştir.

Asıl mesele, düşmanların önümüzdeki günler ve haftalar içinde yapılacak harjere ne miktar ihtiyacı kuvvetleri sokabilecekleri meselesidir.

Sovyetler, harbin ve müstakbel rekatin talin bu meseleye bağlı olduğunu kabul etmektedirler.

Ruslar, Novrosiskin tamamen tahliye edilmiş olduğunu dün teyit etmişlerdir.

Diğer taraftan haber alınırdığı göre Tuapse istikametinde cenup doğuya doğru geri çekilmiş olan Sovyet tümenleri grupu, tamamille dağılmış ve bu suretle sahil yolu açılmıştır.

Bundan sonra Almanlarla Roman-yalıların iletir hareketlerine ancak te pelerde vücutte gatrılmış olan mukavemet merkezleri, karşı koyabileceklerdir.

Tuapsenin etrafında Alman kuvvet-

lerinin limanın şimalinde ve cenubunda vücutta getirilmiş olan köprü balarını genişletmiş oldukları söylenmektedir.

Diğer taraftan yeni alınan haberlere göre, dağ piyade kuvvetlerinde bir takım müfrezele, Pchasi eyaletine ve Sohumu doğru meşal yolu teşkil etmekte olan mühim dağ bogazlarını üç gündünlük işgal etmiş bulunmak tadırlar.

Kafkasyanın batı kesiminde muharebe, Terek nehri üzerinde şiddetle devam etmektedir.

Rus cephesinin merkez kesiminde Almanlar, Voronejin cenubunda Don nehrinin sağ sahilinde bulunan köprü başını ortadan kaldırmak için persembeye geçmişlerdir. Bu saatte çarpışmalar, devam etmektedir.

Moskovanın batısında yapılmakta olan harekâtlere gelinece Ruslar, "mühim bir demiryoluna varmış olduklarını haber vermektedirler. Almanlar ise bu haberi teyit ettikleri gibi bilâ. kış Rıjev kesiminde mevzili muvaffakiyetler elde etmiş olduklarını ilân etmektedirler.

Sovyetler, Volkof çevresinde, Lado, ga gölünde ve Neva nehri üzerinde taarruza geçmişlerdir. Bu nehri geçmeğe tegebbüs ettikleri esnada Rusların 25 gemisi batırılmıştır. Bu suretle Sovyetlerin 9 Eylüldenberi batan gemilerinin adedi 89 a çıkmıştır.

Bu harekâtin neticeleri, henüz müphemdir.

Nihayet Ruslar, Baltik denizi etrafında Sovyet kuvvetlerinin bir nokta da karaya çıkmış olduklarını haber vermektedirler. Bu noktanın Lenjograd ile Oranikim arasında bulunması muhtemel olduğu ve orada çarpışmaların devam etmekte bulunduğuna rivayet edilmektedir.

Londra, 12 (A.A.) — Moskovada negredilen Sovyet gece yarısı tebliği 11 eyüldü, kuvvetlerinin düşmanla Stalingradın cenup ve cenup batısında, Mozdak ve Sınavro ile Volkof kesimlerinde şiddetle çarpışmıştır.

Birkaç gün devam eden şiddetli muharebelerden sonra Ruslar Novrosjak şehrinin tahliye etmişlerdir.

Diğer cephelerde kayda değer hiçbir

EN SON DAKİKA

Küçük İlanlar Kuponu

Bu kupona eklenerek gönderilecek iş arama ve iş verme ilânları En Son Dakikada parasız nesredilecektir. İlanların gazetede görüldüğü şekilde olmasına dikkat edilmelidir. Evlenme teklifi gönderen okuyucuların mahfi. z kalmak üzere sarıf a. reslerini bildir-meleri lâzımdır.

Evlenme teklifleri:

* Yaş 42, boy 1.68, kilo 78, ayda net 120 lira maaşlı, annelerinin ölümü ile öksüz kalmış üç çocuğu bulunan, devlet memuru bir bay; 25-30 yaşlarında, ev işlerinden anlayan, mazisi temiz, güzel ve sıhhatli yerinde bir bayanla evlenmek istemektedir. Kocasını ölmüş, bir evi ve bir çocuğu olanlar tercih edilir. (M.N.T.) remzine müracaat.

İş ve işçi arayanlar

* Lise 9 dan mâll vaziyetinin irakansızlığı yüzünden terki tahsil etmiş ve biraz daktilo ve muhasebe işlerinden anlayan Anadolulu bir Türk geyici; Bir ticaretahenjin yazı ve hesap işlerinde veya bir yazihanenin muhasebe işlerini mütevil bir ücret mukabilinde deruhte etmeye amadedir. (H.19) remzine müracaat.

* Üniversitenin Fen Fakültesinde kumakta bulunan bir bayan; ailevi vaziyeti iyi olmadığından, çalışmak mecburiyetindedir. Resmî dairelerde veyahut hususî müesseselerde cıdî bir iş aramaktadır. Fizik, Riyaziye ve Tabiiye dersleri de verebilir. (H. Mine) Remzine müracaat.

* Ortamektebin üçüncü sınıfında okuyan, iyi yazı yazmasını bilen bir genç; mektepler açılmaya kadar bütün gün, mektepler açılınca öğleden sonra çalışmak üzere iş aramaktadır. (A. Karakartal) remzine müracaat.

Müteferrik:

* 5.6 odalı, kaloriferli veya kalorifersiz, aydınlık bir apartmanda kalıralık daireli bulunanların Ankara caddesinde Türkiye eczanesinde Ar. Neşete müracaatları.

* Eminönü, Bahçekapı, Ankara caddesi veya Çagaloğlunda, iki üç odalı, doktor muayenehanesi yapmaya elverişli bir daire müracaatları.

* İyi kullandılmış Zays dörbününü satmak isteyenlerin istedikleri fiyatı dörbünün evsafını (Dörbün) remzine bildirmeleri.

Aldatma:

Aşağıda remizleri yazılı olan okuyucularımızın şikâyetlerine gelecek mektupları idarehanemizden (pazarları hariç) bergün sabahın öğleye kadar ve saat 17 den sonra aldurmaları.

(Ateş 6) (A.G.) (Bahtsız) (B.T.) (Bulunmaz) (E.N.S.) (F.D.K.) (Holluvt) (İNG) (Kaynak) (Karcin) (Lâle 11) (Mahir) (M.E. 49) (P.A.) (2 R.U.) (S.A.E.) (Samimi) (Salacak 7) (T.A.)

değişiklik olmamıştır.

Londra, 12 (A.A.) — Moskova geceyarısı tebliğine yapılan ek:

Stalingrad cephesinde Ruslar kar taarruzlara geçmişlerdir. Stalingradın cenup batısında Ruslar yalnız Alman kuvvetlerini plüskürtmekle kalmamışlar aynı zamanda bu kuvvetleri ilk mevzilerine kadar sürmüşlerdir.

Kızıl Yıldız gazetesi (Geriye dönme) yok. Ordumuz son neferine kadar çarpışacaktır diye yazmaktadır.

Terek nehrini geçmiş bulunan Almanlar durdurulmuş ve düşmana ağır kayıplar verdirmişlerdir. Beş binde iki bin Alman öldürülmüştür.

Volkof kesiminde Almanlar birkaç mevziden çıkarılmıştır. Bu mevzileri geri almak için düşmanın yaptığı bütün karşı taarruzlar akamete uğramıştır.

Yağlı büyük pehlivan güreşleri

Ramazan münasebetile Şehzadebaşı Süleymaniyekulubü salonunda te-

tip olunmuştur.

Ve bu akşamdan itibaren her gece ve pazarları gündüz bayrama kadar memleketimizin en şühur ve bağ ve basaltı, büyük orta, küçük orta her gece değişikli mücabakalâz devam edecektir. (17069)

ROPORTAJCILARLA ROPORTAJLAR

Yazan: KADRI KAYABAL

Bu cazip röportaj serisini yakında Haber sütunlarında takip edebilirsiniz

ZAYI — İnebolu nüfus dairesinden almış olduğum nüfus cüzdanını, askerlik teşkerenâ ettiğim. Yeniden alacağımдан eskisinin hüküm yoktu. İnebolu Salihoglu Salih (17065)

(Devamı var)